

Skanska i Sveriges kemikaliekrav

Produkter (kemiska produkter och byggvaror) skall vara kontrollerade gentemot Skankas i Sveriges nedan angivna *förbudslista* samt kriterier för *utfasning*. Kemiska produkter skall även kontrolleras mot kriterier för *observera fara*. En produkt som klarar dessa krav är *godkänd*.

Förbud

Förbudslistan nedan innehåller ämnen som strider mot svensk lag, branschkrav eller Skanska Sveriges riktlinjer. Inköp eller användande av produkter som innehåller dessa ämnen är därför förbjudet inom Skanskas verksamheter i Sverige eller av dess underentreprenörer.

Ämne	Användningsområde	Haltgräns (vikt%)	Skadligt för
Akrylamid Monomerer.	Laboratorieundersökningar. Injektionsmedel, fällningsmedel, färger och lacker.	<0,1	Hälsa
Arsenik Som träskydd. (Gäller även virke för användning i kontakt med mark och vatten samt användning i marin miljö. Undantagsregler finns.)	Träskyddsbehandling (impregnering) av virke.	0	Hälsa
Asbest	Ventilationskanaler, skivmaterial samt isolerings-, fyllnads- och armeringsmaterial. Kan förekomma i äldre konstruktioner och produkter.	<0,5	Hälsa
Bly I elektriska och elektroniska produkter.	Förekommer exempelvis i lödningar.	<0,1	Hälsa och miljö
Bromerade flamskyddsmedel <i>Uppskattningsvis 70 olika BFMs</i> PBB (polybromerade bifenyler) pentaBDE (penta-bromdifenyleter) oktaBDE (oktabromdifenyleter) dekaBDE (dekabromdifenyleter) HBCDD (hexabromcyklododekan)	Kan förekomma i t.ex. isolering, plaster, textilier, strömbrytare, reläer och säkringar.	<0,1	Hälsa och miljö
CFC	Köldmedier samt drivgas i isolering, fogskum och sprayflaskor.	0	Miljö
1,4-diklorbensen	Lösningsmedel.	<0,1	Hälsa och miljö
Erionit	Kan förekomma som förorening i andra naturliga zeoliter som används till katalysatormassa och jonbytare.	<1	Hälsa
Haloner	Köldmedium och brandsläckningsmedel.	0	Hälsa och miljö
HCFC Vid nyinstallation och påfyllning.	Köldmedium.	0	Miljö
Kadmium För ytbehandling, som stabilisator eller som färgämne. I elektriska och elektroniska produkter. NiCd-batterier är undantagna förbudet.	Ytbehandling, stabilisator och färgämne.	<0,01	Hälsa och miljö

Ämne	Användningsområde	Haltgräns (vikt%)	Skadligt för
Klorerade lösningsmedel Undantag finns bl.a. för metylenklorid för analysarbete, avser lagkrav.	Rengöringsprodukter.	<0,5	Hälsa och miljö
Krom Som träskydd ovan mark. (Undantagsregler finns).	Tryckimpregnering.	<0,5	Hälsa och miljö
Krom VI Lösligt sexvärt krom i cement och beredningar som innehåller cement, samt i elektriska och elektroniska produkter.	Sexvärt krom förekommer naturligt i cement. Cementen måste kromatreduceras aktivt av tillverkaren. Sexvärt krom används även som ytbehandling.	<0,0002 (i cement) <0,1 (i elektriska och elektroniska produkter)	Hälsa och miljö
Kvicksilver Termometrar, nivåvakter, tryckvakter, reläer, elektriska brytare, kontakter för kontinuerlig strömöverföring, mätinstrument, brunstensbatterier, ljuskällor.	Förbudet gäller produkter där kvicksilver har använts eller tillsatts. Undantag enligt förordning 1998:944.	0	Hälsa och miljö
Metylklorometyleter Undantaget forskning, utveckling och analysarbete i yrkesmässig verksamhet.	Rengöringsmedel.	<0,1	Hälsa
Nonylfenol och nonylfenol- etoxilat För rengöring, metallbearbetning och som beståndsdel i bekämpningsmedel och biocider.	Tensid i bl.a. rengöringsmedel.	<0,1	Hälsa och vattenmiljö
PCB	Mjukgörare i bl.a. fogmassor samt kondensator- och transformatorolja.	0	Hälsa och miljö
PFOS	Används i t.ex. impregnerat papper och textilier, rengöringsmedel (t.ex. golvpols) och brandsläckningsskum.	<0,005 (som ämne eller i beredningar) <0,1 (i halvfabrikat eller varor) <1 µg/m ² (i textilier eller andra belagda material)	Hälsa och miljö
Stenkolstjära/Kreosot Behandlat trä för användning inuti byggnader, på lekplatser, i parker, trädgårdar och anläggningar för friluftsliv.	Träskyddsbehandling av virke.	0	Hälsa
Tennföreningar I båtottenfärger och antifoulingfärger samt i redskap och utrustning som helt eller delvis sänks ned i vatten.	Tillsats i färg.	0	Vattenmiljö

Utfasning och Observera fara

Utfasning

Produkter innehållande ämnen med en eller flera av nedanstående egenskaper får inte användas inom Skanskas verksamheter i Sverige eller av dess underentreprenörer om halterna överskrider de angivna i kolumnen *Utfasning*. Undantag görs enbart om alternativ saknas, och i sådana fall krävs en motivering.

Listan över egenskaper är identisk med BASTA:s egenskapskriterier. Halterna beräknas utifrån produkten så som den levereras till byggarbetsplats eller motsvarande.

Observera fara

Observera fara omfattar enbart några av nedanstående egenskaper, och gäller enbart kemiska produkter. Kemiska produkter innehållande ämnen med någon eller några av dessa egenskaper i halter inom intervallet angivet i kolumnen *Observera fara* får denna värdering. Sådana produkter skall hanteras på ett sådant sätt att riskerna minimeras, och i första hand skall ett godkänt alternativ väljas.

Även produkter innehållande specifika ämnen/ämnesgrupper om vilka t.ex. kunskapen ej är tillräcklig kan, baserat på försiktighetsprincipen, få värderingen *utfasning* eller *observera fara*. Undantag och tillägg ifrån vissa av nedanstående egenskaper för specifika produkter kan också förekomma.

Egenskapskriterier som gäller för alla typer av produkter

Egenskaper (ämnen)	Definition	Utfasning	Observera fara
		Haltgräns (vikt %) ¹⁾	
1. Cancerframkallande	a) Ämnen ¹⁾ som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen cancerframkallande i kategori 1A eller 1B (H350) ²⁾	≥0,1	-
	b) Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen cancerframkallande i kategori 2 (H351) ²⁾	≥1	-
2. Mutagena	a) Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen mutagen i kategori 1A eller 1B (H340) ²⁾	≥0,1	-
	b) Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen mutagen i kategori 2 (H341) ²⁾	≥1	-
3. Reproduktionstoxiska	a) Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen reproduktionstoxisk i kategori 1A eller 1B (H360) ²⁾	≥0,3	-
	b) Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen reproduktionstoxisk i kategori 2 (H361) ²⁾	≥3	-
4. Spädbarnsskador	Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen: kan skada spädbarn under amningsperioden (H362) ²⁾	≥0,3	-
5. Hormonstörande	Ämnen som får helhetsbedömningen Cat 1 eller Cat 2 i EU:s EDS Database ³⁾ samt ämnen som är upptagna i kandidatförteckningen p.g.a. att de har hormonstörande egenskaper i enlighet med REACH Artikel 57f.	≥0,1	-
6. Mycket persistenta och mycket bioackumulerbara organiska ämnen (vPvB)⁴⁾	Ämnen med 1) Halveringstid > 60 d i havsvatten eller sötvatten eller > 180 d i marint eller sötvattensediment eller >180 d i jord samt 2) BCF > 5000	≥0,1	-
7. Persistenta, bioackumulerbara och toxiska organiska ämnen (PBT)⁴⁾	Ämnen med 1) Halveringstid > 60 d i havsvatten eller > 40 d i söt- eller brackvatten eller > 180 d i havssediment eller > 120 d söt- eller brackvattensediment eller > 120 d i jord samt 2) BCF > 2000 l/kg (våtvikt) samt 3) Toxicitet NOEC eller EC10 <0.01 mg/l eller CMR - Cancerframkallande 1A,1B (H350). Mutagena 1A, 1B (H340). Reproduktions toxiska 1A, 1B, 2 (H360 och H361) eller klassificerat H372 eller H373	≥0,1	-

Egenskaper (ämnen)	Definition	Utfasning	Observera fara
		Haltgräns (vikt %) ¹⁾	
8. Potentiellt persistenta, bioackumulerbara och toxiska organiska ämnen	<i>Det finns ännu inga allmänt vedertagna kriterier för potentiell persistens, bioackumulerbarhet och toxicitet. Kriteriedokumentet kommer att kompletteras när sådana har fastställts.</i>	-	-
9. Bly (Pb)	Rena ämnen eller föreningar av bly (Pb)	$\geq 0,1$ ⁹⁾	-
10. Kvicksilver (Hg)	Rena ämnen eller föreningar av kvicksilver (Hg)	Totalförbud ^{5) 9)}	-
11. Kadmium (Cd)	Rena ämnen eller föreningar av kadmium (Cd)	$\geq 0,01$ ⁹⁾	-
12. Farligt för ozonskiktet	Ozon Depletion Potential (ODP) >0 (EUH 059, H420) ⁶⁾	$\geq 0,1$	-
13. Allergiframkallande ⁷⁾	Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen allergiframkallande vid inandning och/eller hudkontakt ²⁾ (H334, H317)	≥ 1 ($\geq 0,2$ för H334)	-
14. Mycket hög akut giftighet/Akut toxicitet	Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Akuttoxiskt i kategori 1, 2 eller 3 Oral (H300, H301) Dermal (H310, H311) Inhalation (H330 eller H331)	De ATE-värden som minst skulle ge blandningen klassning Akuttoxisk, Kategori 3) ²⁾ ATE ≤ 300 ATE ≤ 1000 För gaser ATE ≤ 2500 För ångor ATE ≤ 10 För damm/dimma ATE $\leq 1,0$ Sammanräkning ska utföras för varje relevant exponeringsväg.	0,1 – gräns för <i>utfasning</i>
15. Akut giftighet/toxicitet vid enstaka eller upprepad exponering	a) Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen giftigt: risk för allvarliga bestående hälsoskador vid inandning, hudkontakt eller förtäring ²⁾ (H371, H373)	≥ 10	0,1 - <10
	b) Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklasser Specifikt organtoxisk vid enstaka/upprepad exponering (STOT-SE) i kategori 1 (H370, H372) ²⁾	≥ 1	0,1 - <1
	c) Kemiska produkter som uppfyller kriterierna för klassning som Aspirationstoxiska i kategori 1 (H304).	Kriteriet är inte något ämneskriterium utan gäller för den kemiska produkten i sin helhet.	
16. Flyktiga organiska kemiska ämnen ⁷⁾	Begynnelsekokpunkt < 250 °C mätt vid ett standardtryck av 101,3 kPa, samt har egenskaper enligt kriterierna för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom inandning) (H330, H331, H332, H336, H371, H373).	≥ 10 ⁹⁾	-

Egenskaper (ämnen)	Definition	Utfasning	Observera fara
		Haltgräns (vikt %) ¹⁾	
17. Miljöfarligt	a) Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Farligt för vattenmiljön, kategori akut 1 (H400) ²⁾	≥ 25 % om M = 1 Mindre än Koncentrationsgränsen som anges i Klassificeringslistan (bilaga VI del 3, tabell 3.2 i Europa-parlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 ^{8) 9)}	0,1 – gräns för <i>utfasning</i>
	b) Ämnen som uppfyller faroklassen Farligt för vattenmiljön, kategori kronisk 1 och 2 (H410) och (H411) ²⁾	≥2,5 % for H410-ämnen M=1 Mindre än koncentrationsgränsen som anges i Klassificeringslistan (bilaga VI del 3, tabell 3.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 ^{8) 9)} ≥ 25 % för H411-ämnen	0,1 – gräns för <i>utfasning</i>
	c) Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Farligt för vattenmiljön, kategori kronisk 4 (H413). Sammanräkning görs för blandningar som inte uppfyller kriterier för kronisk 1, 2 eller 3. Sammanräkningen inkluderar ämnen klassificerade kroniskt 1 (H410), kroniskt 2 (H411), kroniskt 3 (H412), kroniskt 4 (H413). ²⁾	≥25 ^{8) 9)}	1 - <25

Noter

- 1) I de fall det finns en avvikande haltangivelse, högre eller lägre, i Europaparlamentets och rådets förordning om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (EG nr 1272/2008), bilaga VI, tabell 3.1, så gäller den. I det fall en vara består av plast- eller gummidelar som innehåller någon PAH som omfattas av Kommissionens förordning (EU) nr 1272/2013 av den 6 december 2013 om ändring av bilaga XVII till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) vad gäller polycykliska aromatiska kolväten, och någon av dessa delar kommer i direkt och långvarig eller under kort tid upprepade kontakt med mänsklig hud eller munhåla under normala eller rimligen förutsebara användningsförhållanden, så gäller haltgräns enligt detta direktiv.
- 2) I enlighet med förordningen EG nr. 1272/2008. Bedömningen ska baseras på alla relevanta data om produktens hälso- och miljöfarlighet. Kriterierna är direkt tillämpbara när data erhållits enligt de krav på information som finns beskrivna i artikel 13 i rådets förordning (EG) nr 1907/2006. Om det för en given hälso- eller miljöfarlig egenskap finns data från flera undersökningar som enligt kriterierna skulle leda till olika klassificering ska de data som ger den strängaste klassificeringen användas under förutsättning att de är av god vetenskaplig kvalitet.
- 3) EDS Database kan laddas ner på http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm, För att extrahera databasen, gör så här:
  1. Spara ner zip-filen på din hårddisk
  2. Extrahera zipfilen och kör databasen genom att klicka på mdb-filen.

3. Välj "Categorisation" så kommer de ämnen som databasen omfattar upp. Minimikrav är MS Access 2003 eller senare version. Observera att även andra CAS-nummer av de ämnen som omfattas av EDS-databasen Cat 1 & Cat 2 omfattas!
- 4) Det finns ämnen som uppfyller kriterierna för både PBT och vPvB. De måste prövas i förhållande till båda kriterierna 6 och 7 tillsammans med andra PBT- och vPvB-ämnen respektive om sådana finns i produkten. Kriterierna för potentiellt PBT enligt PRIO (se www.kemi.se) kan i de fall där de friar från misstanke om PBT-egenskaper, användas som underlag för PBT-klassningen
- 5) I enlighet med "Förordning om ändring i förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter" råder totalförbud på kvicksilver. Förbudet gäller produkter där kvicksilver har använts eller tillsatts. **Låga halter av kvicksilver som inte tillsatts avsiktligt i något led faller därmed utanför förbudet, men sådana spår/förorening av kvicksilver får inte överstiga 2,5 mg/kg. Avvikelser överstigande 2,5 mg/kg är tillåtet i de fall det härrör från naturlig förekomst i kol, malm eller malmkoncentrat.**
- 6) Enligt "Guidance on the Application of the CLP Criteria" (<http://echa.europa.eu/web/guest/guidance-documents/guidance-on-clp>) avses ämnen med en ODP (Ozon Depletion Potential) $\geq 0,005$. Kända sådana ämnen finns listade i Bilaga I till Förordning (EG) nr 1005/2009 (<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:286:0001:0030:SV:PDF>).
- 7) Begynnelsekopunkten är satt utifrån direktiv 2004/42/EG. Haltgränsen har satts utifrån branschöverenskommelser för färg, lack och lim. I de fall det finns lägre halt gränser angivna i KIFS 2008:2 eller 2004/42/EG med aktuella ändringar för färger och lacker så gäller dessa.
- 8) Om inga ingående miljöfarliga ämnen har specifikt lägre haltgränser angivna i Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP), Bilaga VI, tabell 3.1 gäller följande:
- Kriterium 18a: Om ingående ämnen, som är klassificerade H400 och alla har $M = 1$, så kan deras halter summeras, och gränsvärdet är då 25 %.
- Kriterium 18b: Om ingående ämnen endast är klassificerade H410 och alla har $M=1$, så kan deras halter summeras och gränsvärdet är då 2,5 %. Om inga ämnen är klassificeras H410, så kan halterna av ingående ämnen klassificerade H411 summeras, och gränsvärdet är då 25 %.
- Kriterium 18c: Halterna av ingående ämnen kan summeras och gränsvärdet är då 25 %.
- För ämnen med andra M-värden gäller haltgränser enligt tabellen 4.1.3, Annex 1, enligt CLP med aktuella ändringar. För summering av ämnen med olika M-värden, se Sammanräkningsregler för BASTA.
- 9) Summering av halter av olika ämnen med samma egenskaper.

Observera!

Ovanstående kriterier kommer att ses över med jämna mellanrum med syftet att helt kunna fasa ut ämnen med dessa egenskaper. Eventuella revideringar kan komma att genomföras för att anpassa dem till ny kunskap samt till omvärldens krav och målsättningar på kemikalieområdet. Kriterierna kommer att harmoniseras i takt med ändringar i REACH, rådets förordning (EG) nr 1907/2006 och CLP (CLP, rådets förordning (EG) nr 1272/2008).

Faroangivelser som förekommer i kriterierna

- H300 Dödligt vid förtäring
- H301 Giftigt vid förtäring
- H304 Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna
- H310 Dödligt vid hudkontakt
- H311 Giftigt vid hudkontakt
- H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion
- H330 Dödligt vid inandning
- H331 Giftigt vid inandning
- H332 Skadligt vid inandning
- H334 Kan orsaka allergi- eller astmasystem eller andningssvårigheter vid inandning
- H336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad
- H340 Kan ge genetiska effekter
- H341 Misstänks kunna orsaka genetiska defekter
- H350 Kan orsaka cancer
- H351 Misstänkts kunna orsaka cancer
- H360 Kan skada fertiliteten eller det ofödda barnet
- H361 Misstänks kunna skada fertiliteten eller det ofödda barnet
- H362 Kan skada spädbarn som ammas
- H370 Orsakar organskador
- H371 Kan orsaka organskador
- H372 Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering
- H373 Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
- H400 Mycket giftigt för vattenlevande organismer
- H410 Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekt
- H411 Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter
- H412 Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer
- H413 Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön
- H420 Skadar folkhälsan och miljön genom att förstöra ozonet i övre delen av atmosfären
- EUH059 Farligt för ozonskiktet